

HYVÄÄ HUOMENTA!

8:30 Keskustan elävyys ja elinkeinoelämä / Katja Kolehmainen,
Joensuun Kaupunkikeskustayhdistys ry

8:50 Kestävä saavutettavuus kansallisella ja kansainvälisellä tasolla / Jyri Mustonen, Väylävirasto

9:10 Jalankulkuympäristön kehittäminen/ Reijo Vaarala, Ramboll

9:30 Kaupunkia kaikille: Käyttäjälähtöinen kaupunkisuunnittelu /
Inna Ampuja, Ramboll

9:50 Ohjeistus saavutettavuuspeliin / Ramboll

**8:30 Keskustan elävyys ja elinkeinoelämä / Katja Kolehmainen,
Joensuun Kaupunkikeskustayhdistys ry**

8:50 Kestävä saavutettavuus kansallisella ja kansainvälisellä tasolla / Jyri Mustonen, Väylävirasto

9:10 Jalankulkuympäristön kehittäminen/ Reijo Vaarala, Ramboll

9:30 Kaupunkia kaikille: Käyttäjälähtöinen kaupunkisuunnittelu / Inna Ampuja, Ramboll

9:50 Ohjeistus saavutettavuuspeliin

virta

Keskustan kehittäjänä

Tj. Katja Kolehmainen

Virta lyhyesti

- Joensuun kaupunkikeskustayhdistys ry on 25 vuotta vanha toimija
- Toiminta-alueena Joensuun kävelykeskusta: Kävelykatu, Kauppatori, Keskuskuja ja osa Matkustajasataman toiminnoista
- Järjestää itse n. 20 tapahtumaa vuodessa + luvittaa n. 50 sekä toimii Joensuun kaupungin tapahtumapalveluiden järjestäjänä
- Tuottaa Joen Yö –kaupunkifestivaalin, Joulun- ja kesänavauksen, kaupungin markkinat, jouluvalot, kesäviirit ja keskustan markkinointia

Yhdistyksen jäsenistö

- 191 kaupunkikeskustan yritystä ja yhdistystä
- 43 kiinteistönomistajaa
- Joensuun kaupunki

Kaupunkikeskustojen haasteita

- Ihmisten kokemus kaupunkikeskustojen haasteellisesta saavutettavuudesta
 - Keskustojen liikennedynamiikan muuttuminen
 - suosii kehäteiden varsilla olevia kauppakeskuksia
- Tyhjenevät liiketilat
 - kivijalkakaupan kannattavuus
 - Vääränlaiset liiketilat
 - Yhtiövastikekohtelu liiketiloille, omistuksen keskittyminen
- Kauppojen aukioloajat vs kuluttajien odotukset
 - Ihmiset toivovat viikonloppu- ja ilta-aukioloja, suomalainen TES -perinne ei taas mahdollista kannattavia tunteja noina tunteina

SARUSTIikka
kasmaaran huolto

taito SHOP

SARUSTIikka
kasmaaran huolto

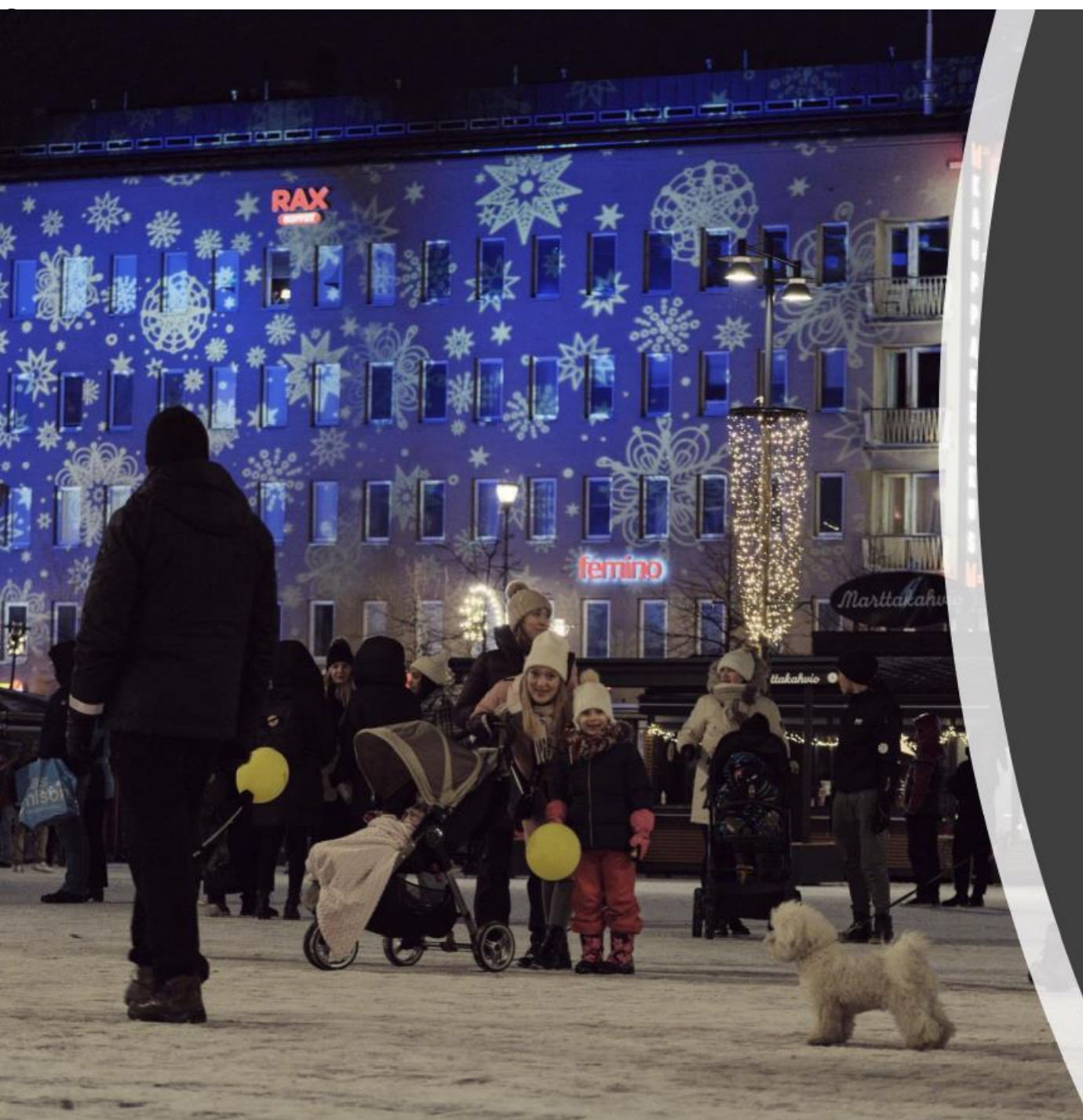
otist
90K2

Levi's

7

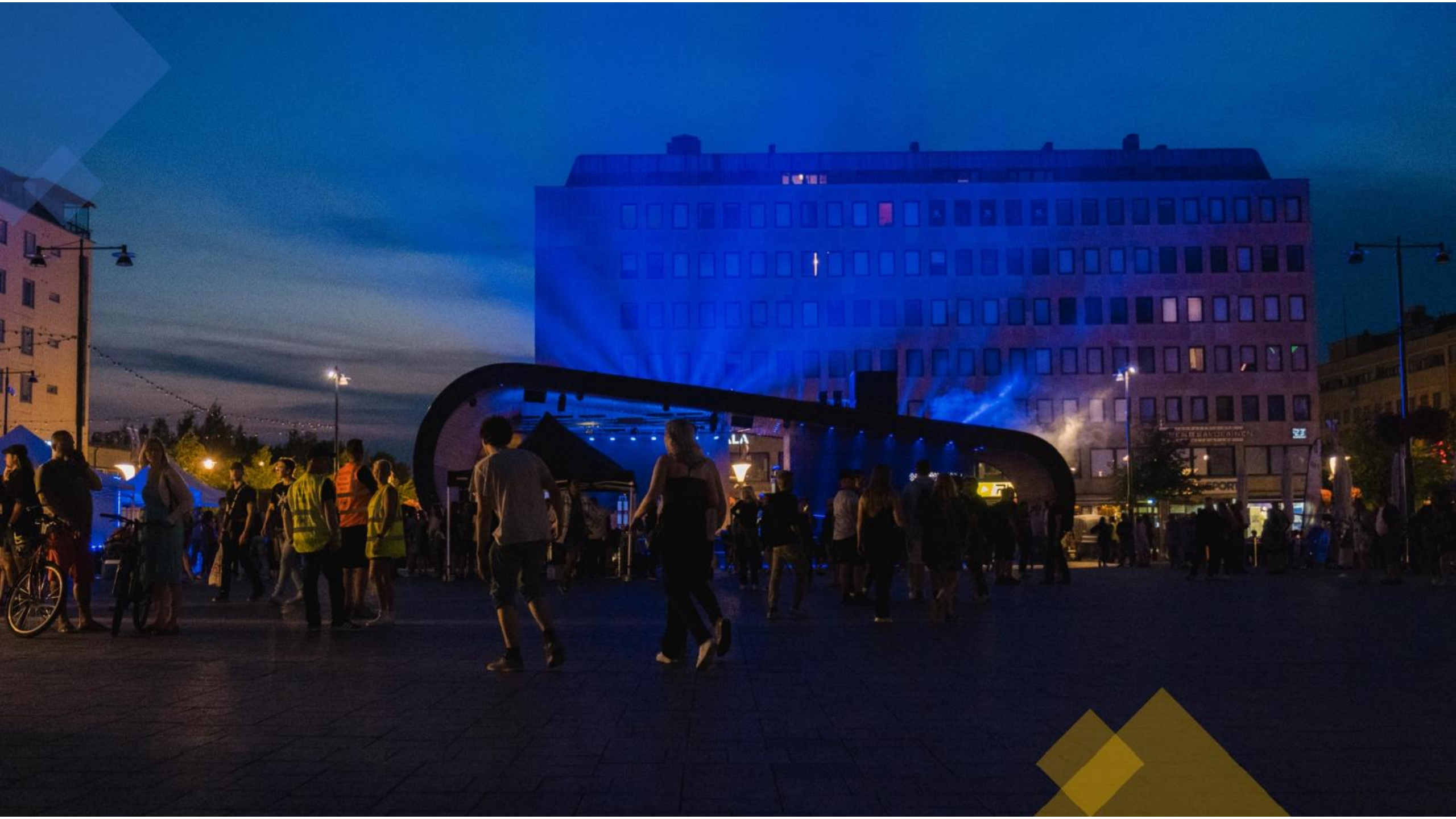
Kaupunkikeskustojen haasteita

- Riittääkö mielenkiintoista näkemistä ja tekemistä kävelykeskustassa
 - Onko keskustan arkkitehtuuri mielenkiintoista?
 - Viihtyisät olemisen ja tekemisen tilat ulkona: terassit, puistot, reitit
 - Kaupungin vetovoimatekijät, tunnetut matkailukohteet?
 - Joensuusta tunnetaan lähinnä Ilosaarirock, mikä ei riitä
 - Riittääkö väestöpohja erikoiskaupan, palveluiden ja ravintoloiden monipuoliseen tarjontaan?
 - Onko keskustan vetovoima päätöksenteon punnittava asia julkisissa investoinneissa?
 - Esim. Kukkilinnun puisto

Kaupunkikeskustojen haasteita

- Kävelykeskustojen kesäsesonki on lyhyt, tarvitaan Lumovoimaa myös talven pimeille kuukausille
 - Kuka investoi? Esim. Tampere, Turku ja Oulu

1 + 2 + 3 + 4

Ihmiset

Tarjonta

Viihtyvyys

Helppous

KYVYT

Osallistuva yhteisö

Aikaansaava tekijä

Luova ratkaisija

Osallistuva yhteisö

Pärjäämme parhaiten yhdessä. Suurin voimavaramme on tehtävämme takana seisova toimintaamme osallistuva yhteisö. Innostamme jäseniä, kaupunkilaisia ja kaikkia toimijoita osallistumaan Joensuun kaupunkikeskustan elävöittämiseen. Elinvoimainen kaupunkikeskusta on meidän kaikkien etu. Yhteinen tahtotila auttaa meitä saamaan asioita aikaan.

Aikaansaava tekijä

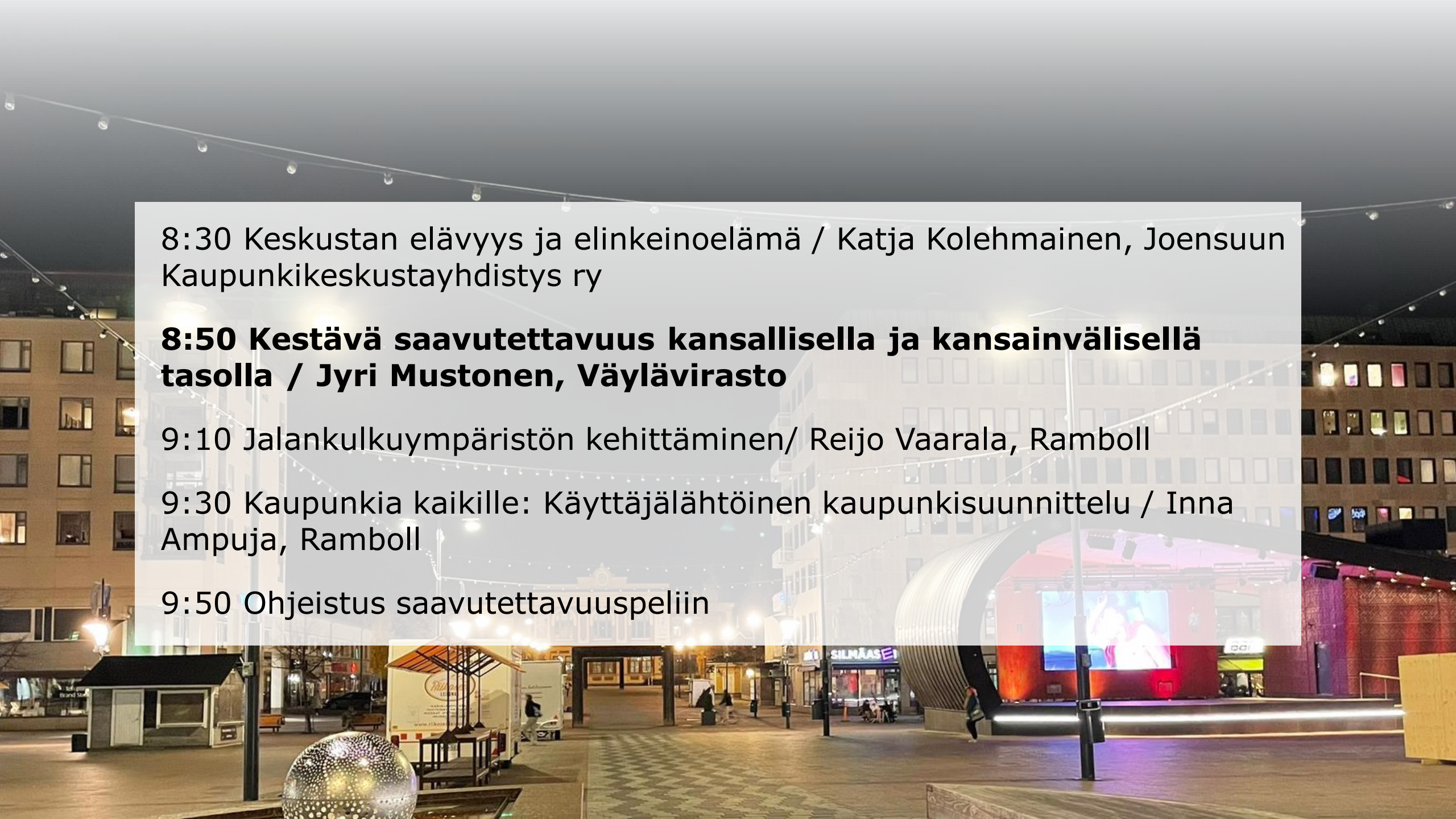
Olemme konkreettinen toimija yhteisössämme ja saamme asioita aikaan. Vaikutuksemme mitataan siinä, miten kaupunkikeskusta, -kulttuuri ja osallisuus on kehittynyt tekojemme kautta.

Luova ratkaisija

Virta on aina liikkeessä. Uskallamme luoda ja kokeilla uutta ja muutamme ne nopeasti teoiksi. Tartumme ennakkoluulottomasti haasteisiin ja etsimme niihin yhteisvoimin uusia niin pieniä kuin isompiakin ratkaisuja. Emme pelkää tehdä asioita eri tavalla tai luopua vanhoista toimintamalleista.

v *r*
 i
t *a*

Kiitos!

8:30 Keskustan elävyys ja elinkeinoelämä / Katja Kolehmainen, Joensuun Kaupunkikeskustayhdistys ry

8:50 Kestävä saavutettavuus kansallisella ja kansainvälisellä tasolla / Jyri Mustonen, Väylävirasto

9:10 Jalankulkuympäristön kehittäminen/ Reijo Vaarala, Ramboll

9:30 Kaupunkia kaikille: Käyttäjälähtöinen kaupunkisuunnittelu / Inna Ampuja, Ramboll

9:50 Ohjeistus saavutettavuuspeliin

Kestävä saavutettavuus kansallisella ja kansainvälisellä tasolla

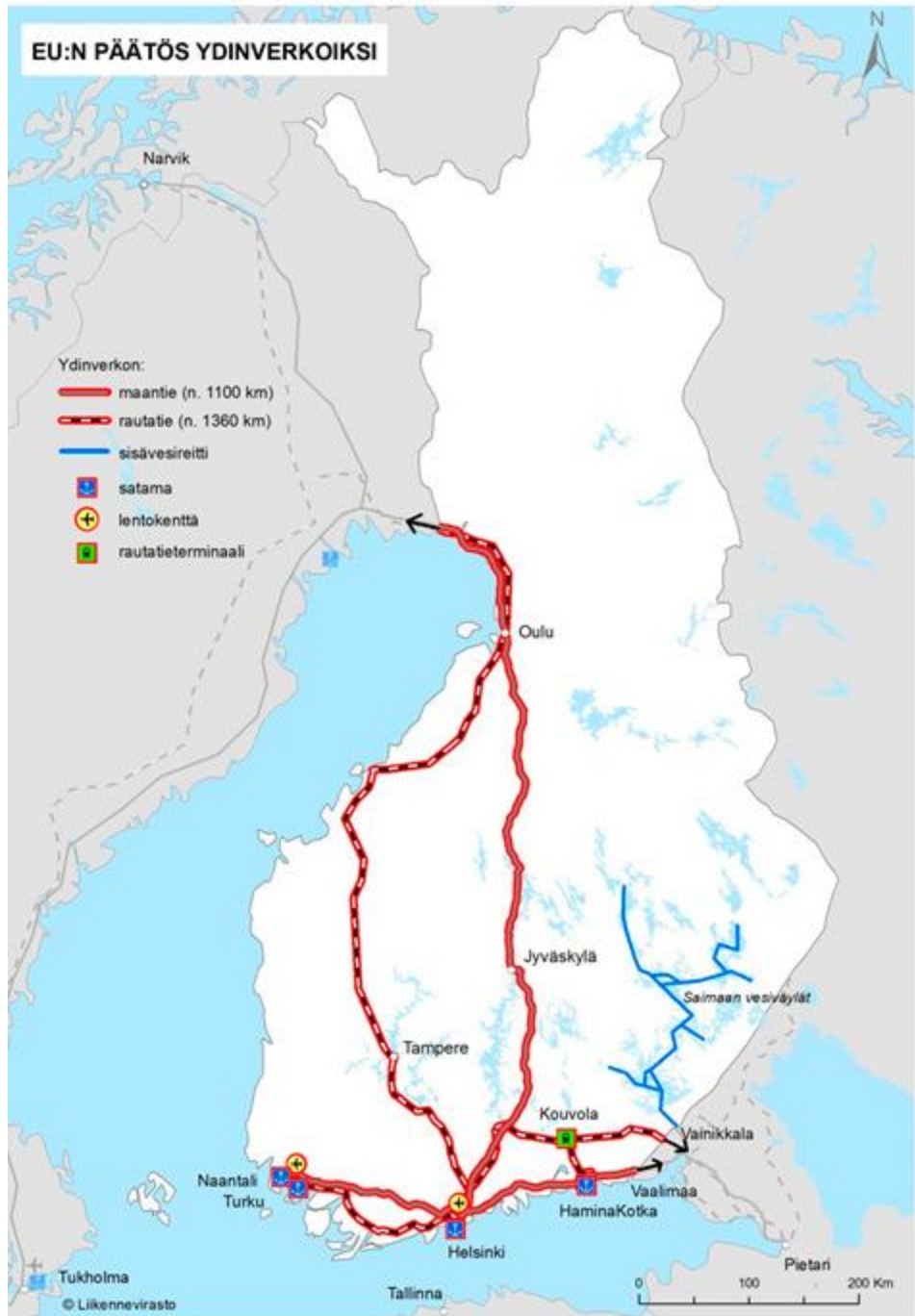
Saavutettavuuden käsite

- Määritelmiä:
 - Niiden paikkojen määrä ja monipuolisuus, jotka on mahdollista saavuttaa tietyssä ajassa ja/tai tietyillä kustannuksilla (Tiikkaja et al. viittaus Albacete et al. 2017)
 - Liikenteen perimmäinen tarkoitus ja ihmisten kyky saavuttaa toivotut tavarat, palvelut ja toiminnot (Litman 2013)
- Toimivan yhdyskunnan yksi tunnusmerkeistä on hyvä saavutettavuus sekä vapaus valita eri liikkumismuotojen välillä
- Saavutettavuus kuvastaa alueen toiminnallista ja fyysistä rakennetta sekä vaikuttaa alueiden kilpailukykyyn ja yksilöiden jokapäiväisiin valintoihin
- Huono saavutettavuus on liikenneköyhyyttä, jossa ihmisellä ei ole mahdollisuutta liikkua kohtuullisella vaivalla, kohtuullisilla kustannuksilla ja kohtuullisessa ajassa niihin paikkoihin, joissa päivittäisiä tarpeita on mahdollista tyydyttää

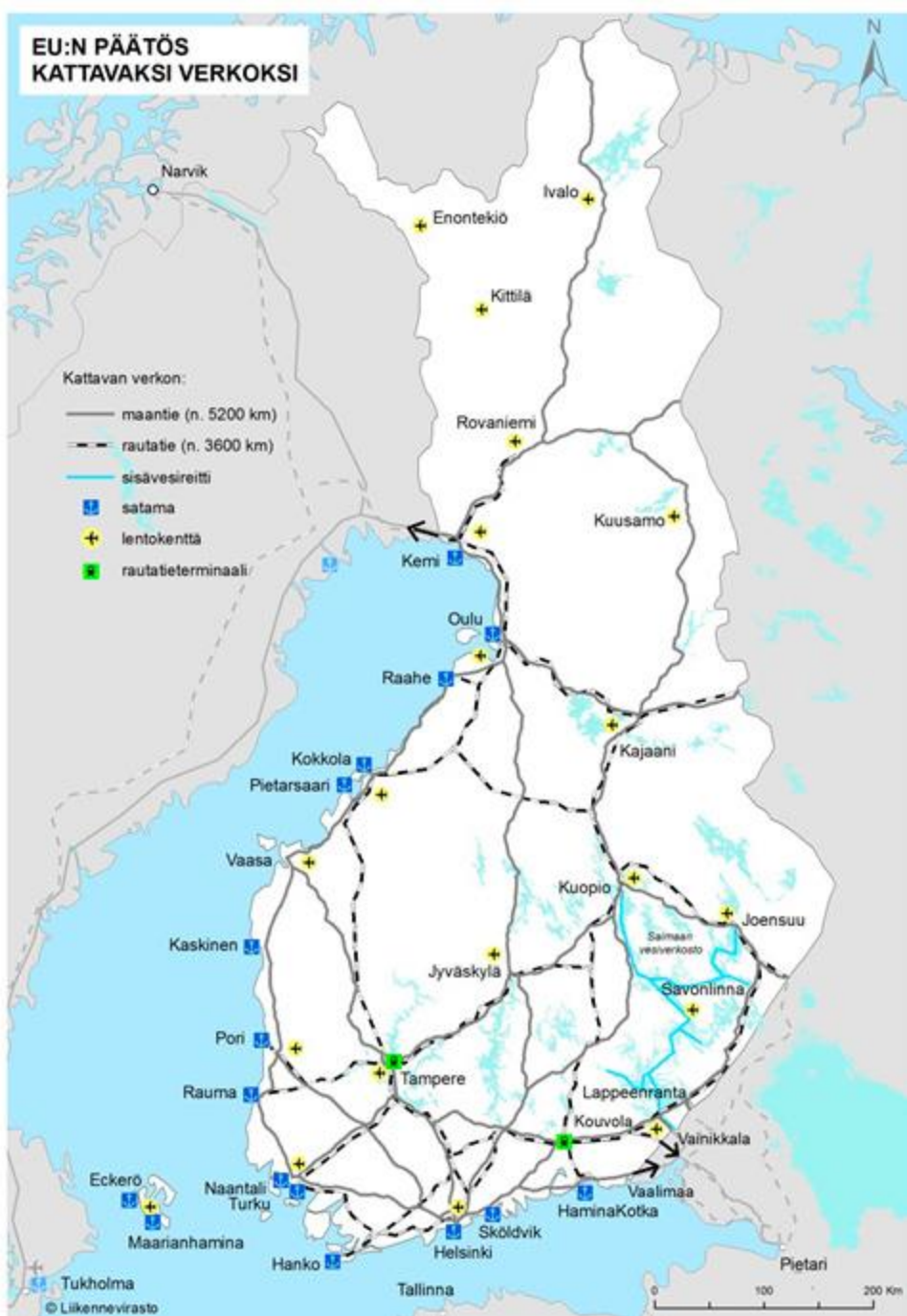
Saavutettavuus kansallisesti

- Alueellisten keskusten välillä
- Yhteydet pääkaupunkiin (solmupiste)
- Tunnin juna, Suomirata, Savon rata, Karjalan rata
- Trans European Network (TEN) -verkko (ydinverkko ja kattava verkko), tiet ja radat, asetus menossa uusiksi 2023
- Poikittaisliikenne, sekä kansallista että kansainvälistä
 - Poikittaiset rata- ja tieyhteydet, Väyläviraston julkaisuja 45/2022
https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/185665/vj_2022-45_978-952-317-982-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Yhteydet valtakunnan rajoille, sekä kansallista että kansainvälistä
 - Tilanne elää
 - Työllistää esimerkiksi Väylävirastoa tällä hetkellä

EU:N PÄÄTÖS YDINVERKOIKSI

EU:N PÄÄTÖS KATTAVAKSI VERKOKSI

Finnish Transport
Infrastructure Agency

Saavutettavuus kansainvälisesti

- Case Bryssel - EU:n muut pääkaupungit
- Samat haasteet kuin kansallisesti: liikkumisen kestävyys, väylien ja liikenneinfran kestävyys (rakentamisen aikana, käytön aikana, elinkaariajattelu)
- Kestävyydessä huomioitava esimerkiksi maankäyttö, luonnonvarojen käyttö, väylien estevaikutukset, melu, pöly, värinä, luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, kasvihuonekaasujen määrä
- Suomi entistä enemmän pussin perällä kansainvälisen tilanteen takia
- Kulkumuotojakauma, tavoitellut muutokset
 - Lentohäpeä, nopeat junat Keski-Euroopassa, "uusi" yöjunaverkko
 - Yhdistetyt kuljetukset: tavara ei äänestä, helppo sivuuttaa esimerkiksi ratakapasiteetin priorisoinneissa, elinkeinoelämä ei suosi ratoja jos ei voida olla varmoja
- Ihmisten, tavaroiden, palveluiden ja tiedon saavutettavuus
- Traficomissa esiselvitys meneillään, valmis 12/2022

Tiedon saavutettavuus - saavutettavuusdirektiivi

- Maailmanlaajuisesti jopa 15% ihmisistä ei pysty käyttämään verkkopalveluita, koska niitä ei ole suunniteltu oikein. Siksi saavutettavuusdirektiivi on olemassa. Tavoite on, että kaikki voisivat käyttää digitaalisia palveluita tilanteesta riippumatta.
- Saavutettavuus on olennainen osa julkisten palveluiden digitalisointia. Jos sitä ei huomioida, monet jäävät palveluiden ulkopuolelle.
- Saavutettavuusvaatimuksista säädetään digipalvelulaissa (laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta, 306/2019)
- Euroopan parlamentti julkaisi saavutettavuusdirektiivin lokakuussa 2016. Sen tehtävä on varmistaa, että jokainen pystyy käyttämään julkisia verkkopalveluita.
 - Edistää kaikkien mahdollisuutta käyttää julkisia palveluita
 - Asettaa saavutettavuudelle minimivaatimukset
 - Parantaa digitaalisten palveluiden laatua
- Koskee suoraan ja välillisesti myös fyysistä liikennettä

Tämän hetken haasteet

- **Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa**

- Itäraja kiinni
- Henkilöliikenne loppunut, rahtiliikenne seis radoilla ja teillä, vesillä ja ilmassa
- Uudet logistiset haasteet; suunta etelän satamiin ja pohjoisen/lännen kautta

- **Huoltovarmuus, varautuminen**

- Huoltoreitit länteen (Joensuu-Kontiomäki-Oulu-Tornio-Narvik)
- Vaikutus rahoitukseen; budjetti, rahoituksen alueellinen jako
- Aikataulu;
- Valtioiden yhteistyö: Norja, Ruotsi, Viro, NATO

- **Kestävyyttä ei saa unohtaa**

- Akuutit tarpeet ajavat helposti pitkäkestoisten tavoitteiden ohi

Lisää aiheesta

Saavutettavuus selvitys, Tarkastelumallin kehittäminen valtakunnallisen henkilöliikenteen saavutettavuudelle

Traficom in tutkimuksia ja selvityksiä 16/2019

https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/publication/Saavutettavuus selvitys_Traficom in tutkimuksia_ja_selvityksi%C3%A4_16_2019.pdf

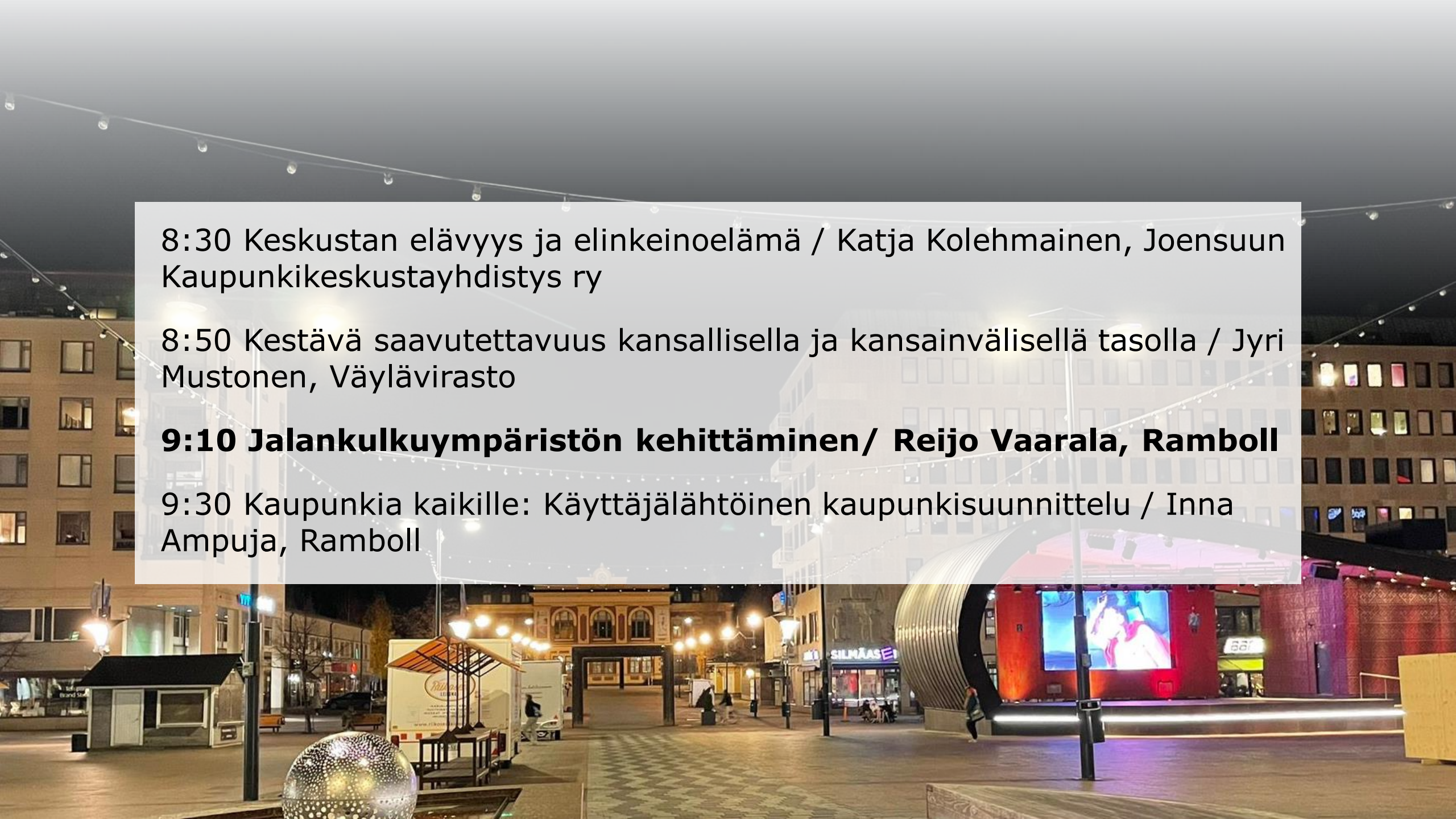
Finnish Transport
Infrastructure Agency

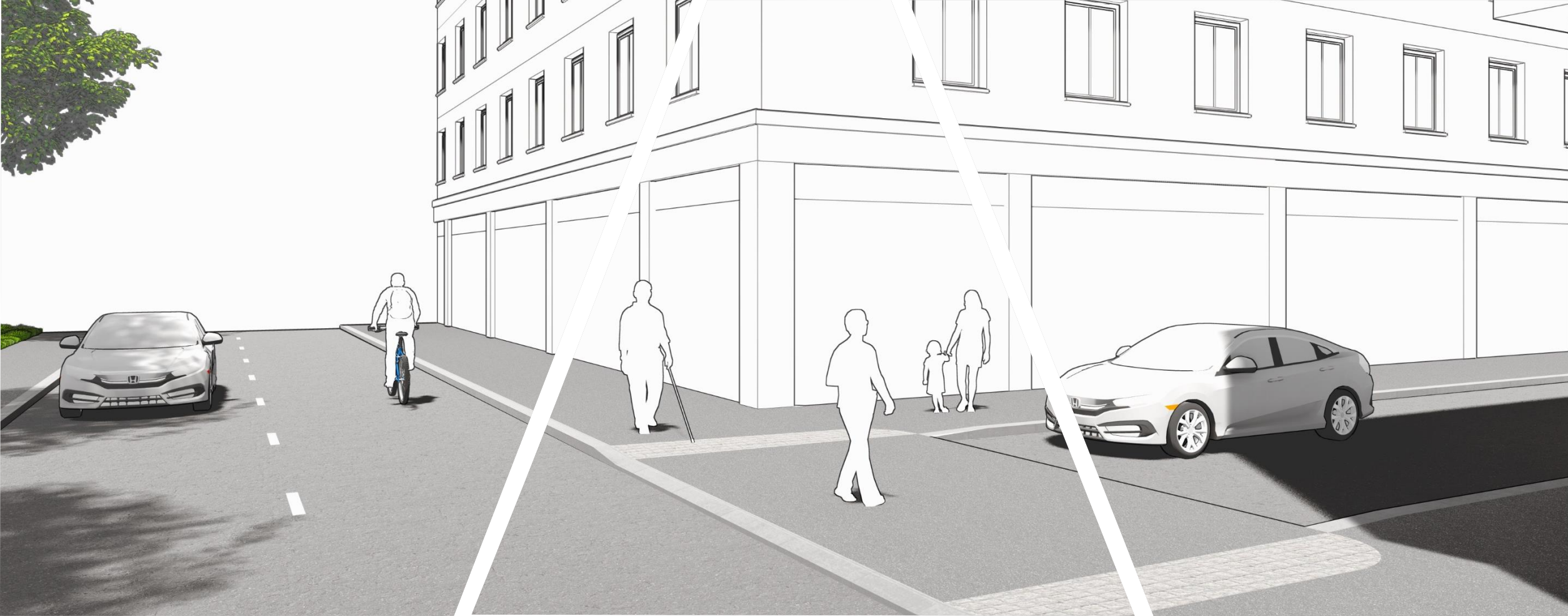
8:30 Keskustan elävyys ja elinkeinoelämä / Katja Kolehmainen, Joensuun Kaupunkikeskustayhdistys ry

8:50 Kestävä saavutettavuus kansallisella ja kansainvälisellä tasolla / Jyri Mustonen, Väylävirasto

9:10 Jalankulkuympäristön kehittäminen/ Reijo Vaarala, Ramboll

9:30 Kaupunkia kaikille: Käyttäjälähtöinen kaupunkisuunnittelu / Inna Ampuja, Ramboll

Väylävirasto
Trafikledsverket

RAMBOLL

Jalankuuympäristön kehittäminen suunnittelu

72 tunnin liikennehaaste 2022
26.10.2022, Reijo Vaarala

Jalankulun suunnittelu -ohje

- 15.7.2022 voimaan astunut Suomen ensimmäinen vain jalankulkua sisältävä ohje käsittelee jalankulkuväylien suunnittelua lukuun ottamatta tien rakenteen suunnittelua.
- Ohjeessa huomioidaan eri elementteinä jalankulkuväylät, tien ylitysjärjestelyt ja matkaketjuihin liittyvät paikat. – Uutena elementtinä ohjeessa mainitaan muut jalankulkuympäristöt, kuten virkistys- ja viheralueet, torit, puistot ja erilaiset tapahtumapaikat.

Väylävirasto
Trafikledsverket

RAMBOLL

Jalankulun ja sen ympäristön ominaisuudet

- Jalankulkijalla tarkoitetaan jalan, suksilla, luistimilla tai vastaavilla välineillä liikkuvaa ja potkukelkan, lastenvaunujen, leikkiajoneuvon, pyörätuolin, jalankulkua avustavan tai korvaavan liikkumisvälineen tai vastaavan laitteen käyttäjää taikka polkupyörän tai mopon taluttajaa (TLL 2 §).
- Jalankulkijaksi luetaan lain mukaan esimerkiksi rullaluistelija sekä rullalautaa, potkulautaa ja vastaavaa välinettä käyttävät. Jalankulkijaksi rinnastettavan jalankulkua avustavan tai korvaavan sähköisen liikkumisvälineen teho saa olla enintään 1 kW ja nopeus enintään 15 km/h. Näillä laitteella liikkuvat voivat liikkua jalkakäytävällä, mutta nopeus on sovitettava tilanteen mukaan. Enintään nopeudella 25 km/h kulkeviin sähköpotkulautoihin sovelletaan polkupyörää koskevaa lainsäädäntöä.

Jalankulun ja sen ympäristön ominaisuudet

- Kävelyllä tarkoitetaan paitsi liikkumista, myös kävelyyn ominaista pysähtymistä, oleskelua sekä moniaistista tapaa kokea ja havainnoida ympäristöä.
- Kävelijä on kävelynopeudella omin jaloin joko kokonaan tai avustetusti kulkeva.
- Käveltävyydellä (walkability) tarkoitetaan yleensä rakennetun ympäristön ominaisuuksia, jotka houkuttelevat ihmisiä liikkumaan kävellessä tai kävelyyn rinnastettavilla kulkutavoilla (esim. apuvälineitä käyttäen) sekä oleskelemaan.

Jalankulun ja sen ympäristön ominaisuudet

- Hyvän jalankulkuympäristön ominaisuuksia ovat (soveltaen Speck 2018):
 - Hyödyllisyys
 - Turvallisuus ja esteettömyys
 - Suoruus ja sujuvuus
 - Mukavuus ja viihtyisyys
 - Kiinnostavuus

Jalankulku- ympäristöt

Rakennettu alue taajamassa

Erittäin tiivis alue

- Keskustatoimintojen ydinalue (yleensä ruutukaava-alue) kaupunkikeskustassa.

Tiivis alue

- **Kaupunkikeskustan reuna-alue**
 - keskustatoimintojen reuna-alue kaupunkikeskustassa
- **Kunta-, alue- tai paikalliskeskus**
 - kuntakeskus
 - keskustatoimintojen keskeinen alue aluekeskuksessa
 - suuri paikalliskeskus
 - kaupallisten ja muiden palvelujen tai hallinnon ydinalue.
- **Muu keskittymä**
 - työ- tai opiskelupaikkakeskittymä
 - merkittävä loma- ja matkailualueen keskittymä
 - suurten yleisötapahtumien alueet.

Väljä alue

- Keskustatoimintojen alue aluekeskuksen tai paikalliskeskuksen reunalla tai pienen kunnan keskustassa
- liikennealueet asemakaava-alueella sekä suuremmat tilastolliset taajamat ja kylät sekä nauha-asutus maanteiden varsilla
- kaupallisten ja muiden palvelujen tai hallinnon alue ydinalueen ulkopuolella
- kaupunginosakeskus
- kerrostalovaltainen alue
- matkailualue.

Rauhallinen alue

- **Asuin- tai työpaikka-alue**
 - pientalovaltainen asuinalue
 - pieni työpaikka-alue.
- **Viheralue**
 - puistoalue
 - virkistysalue.

Jalankulku- ympäristöt

Rakennettu alue taajaman ulkopuolella

- Taajaman ulkopuoliset kylät
- nauha-asutus maanteiden varsilla yksittäiset useampaa kiinteistöä palveleva yksityistie
- loma-alue.

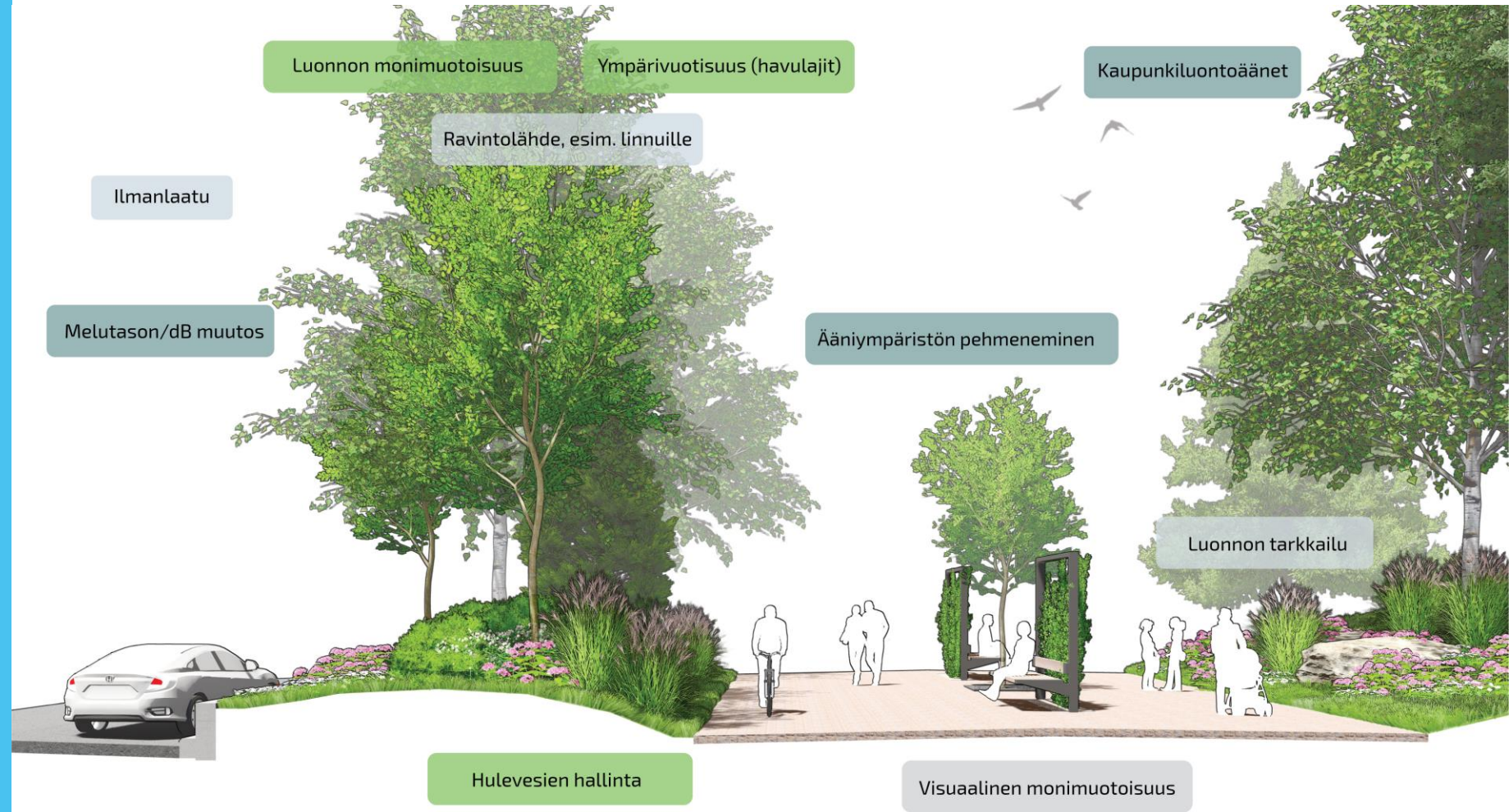

Rakentamaton alue

- Jalankulkuympäristössä rakentamattomia alueita ovat yleensä taajaman ulkopuoliset maantien varret sekä yksityistiet.

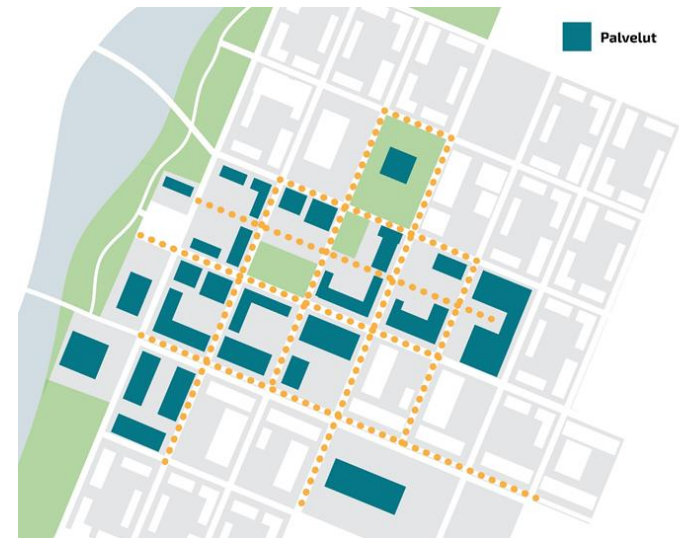
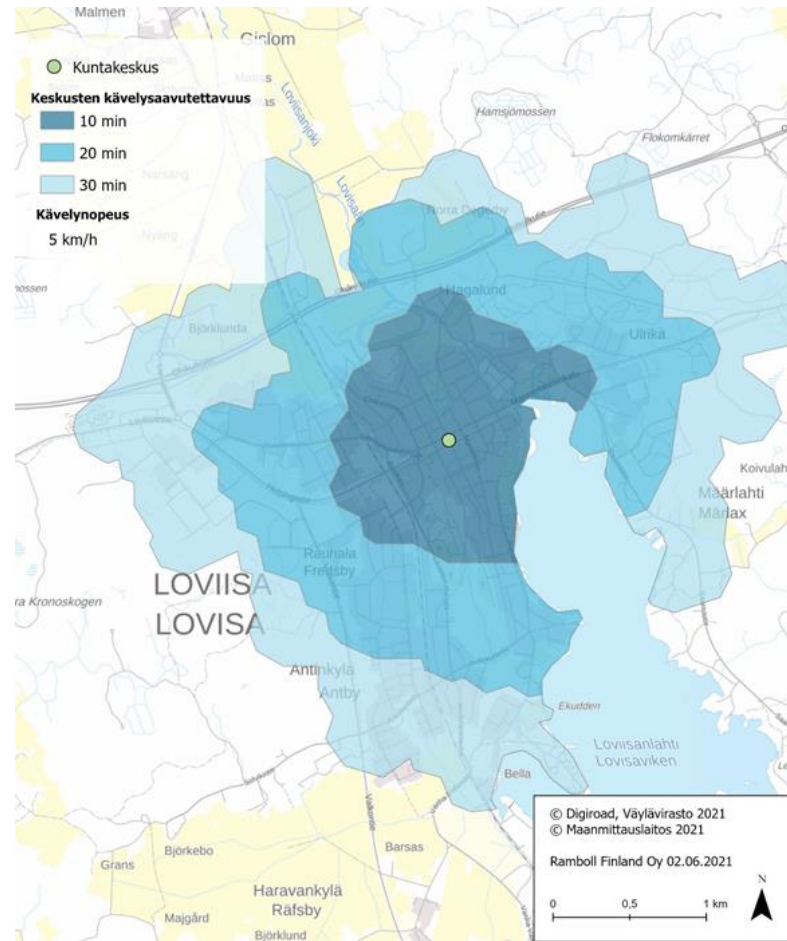
Jalankulku- ympäristön aisti- kokemukset

Jalankulkuverkko

Jalankulkuverkon suunnittelussa voidaan erottaa kolme näkökulmaa tai tarkastelutasoa:

- Paikallinen jalankulkuverkko
- jalankulkuverkko pitkille matkoille
- jalankulun teemaverkko.

Väyläratkaisut

- Sekaliikenneväylä
- piennar
- jalkakäytävä
- yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä
- pihakatu
- kävelykatu
- kylätie
- 2-1 -tie.

Jalkakäytävän ominaisuudet

Kaikin aistein koettava, miellyttävä ja viihtyisä jalkakäytävä muodostuu julkisivun, ajoradan ja jalkakäytävän yläpuolisista tekijöistä.

Yläpuoli

- Valaistus
- Katupuut
- Katokset
- Varjostavat rakenteet
- Näkymät ja maamerkit

Ajorata

- Reunakivilinja
- Suojatiet
- Autojen pysäköinti ja huoltoajo
- Pyörätie- pyöräkaista

Julkisivu

- Rakennuksen korkeus
- Rakennuksen tyyppi ja kunto
- Kadulle avautuvat toiminnot
- Sisäänkäynnit
- Kyllit ja mainokset
- Katokset ja markiisit
- Terrassit

Jalkakäytävä

- Pintamateriaali
- Leveys
- Pituus- ja sivukaltevuus
- Kasvillisuus
- Kaivonkannet ja ritalät
- Pyöräpysäköinti
- Kunnossapito
- Opasteet
- Taide ja muut elämykset
- Valaistus

Väyläratkaisun valinta

		Jalkakäytävä	Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä	Pihakatu	Kävelykatu	Sekaliikenneväylä	Piennar	Kylätie	2-1 -tie	Pyöräkatu	
Rakennettu alue taajamassa	Erittäin tiivis alue	1	4	2	1	3	4	4	2	1	
	Tiivis alue	Kaupunkikeskustan reuna-alue	1	4	2	1	3	4	4	2	1
		Alue- tai paikalliskeskus	1	3	2	1	3	4	4	2	1
		Muu keskittymä	1	3	2	1	3	4	4	2	1
	Väljä alue	1	2	2	3	3	2	4	1	2	
	Rauhallinen alue	Asuin- tai työpaikka-alue	2	3	1	3	2	4	2	2	1
Viheralue		2	1	4	4	4	4	4	4	4	
Rakennettu alue taajaman ulkopuolella		2	1	3	4	1	1	1	2	3	
Rakentamaton alue		3	2	4	4	1	1	3	3	3	

Käytetään yleensä Ohjeen mukainen ratkaisu, mutta voidaan erityisestä syystä tehdä toisinkin.	1
Voidaan käyttää Harkinnan varainen ratkaisu.	2
Ei yleensä käytetä Tavanomaisen ratkaisun vastakkainen ratkaisu, jota ei yleensä käytetä, mutta käyttöä ei ole kielletty. Edellyttää erityistä perusteltua syytä.	3
Ei käytetä Ohjeessa kielletty ratkaisu, jota ei saa käyttää.	4

Hyvässä jalankulkuverkossa on oikeassa suhteessa kyseiseen jalankulkuympäristöön soveltuvia väyläratkaisujen elementtejä.

Käytettävien elementtien määrää ei ole rajattu, mutta toistuvasti muuttuva väyläratkaisu ei ole käyttäjän kannalta selkeä.

Tien ylitysjärjestelyt

- Suojatie *
- jalankulkijan odotusalue
- pyörätien jatke
- rakennettu tienylityspaikka
- ajoradan ylityspaikka
- raitiotien ylityspaikka
- ylijatkettu jalkakäytävä
- eritasoratkaisu.

* suojatie, keskisaarekkeellinen suojatie, korotettu suojatie, korotettu risteys tai alue, kavennettu suojatie, valo-ohjattu suojatie

Tien ylitysjärjestelyn valinta, 30–60 km/h nopeusrajoituksen tiellä rakennetulla alueella taajamassa

Käytetään yleensä

Ohjeen mukainen ratkaisu, mutta voidaan

Voidaan käyttää

Harkinnan varainen ratkaisu.

Ei yleensä käytetä

Tavanomaisen ratkaisun vastakkainen ratkaisu,

Ei käytetä

Ohjeessa kielletty ratkaisu, jota ei saa käyttää.

1. Jos KVL ≥ 4000 ajon/vrk, niin "Voidaan käyttää"
2. Jos KVL < 4000 ajon/vrk, niin "Voidaan käyttää"

Erityiskohteen lähellä ja erityiskohteeseen liittyvällä reitillä valitaan taulukosta yleensä jalankulkijoiden määrältä seuraavaksi suuremman ryhmän ylitysjärjestelyjen ratkaisut.

* Ylijatketussa jalkakäytävässä ajoneuvojen määrä ja nopeusrajoitus kuvaavat sivukadun tilannetta

Jalankulkijoiden määrä	Ajoneuvojen määrä/vrk Nopeusrajoitus (km/h)	Alle 1000				1000-2000				2000-8000				Yli 8000			
		30	40	50	60	30	40	50	60	30	40	50	60	30	40	50	60
Alle 50 vrk	Suojatie (merkki/tiementä)																
	Keskisaarekkeellinen suojatie																
	Korotettu suojatie																
	Korotettu risteys tai alue																
	Kavennettu suojatie																
	Valo-ohjattu suojatie																
	Eritasoratkaisu											1	1				
	Ylijatkettu jalkakäytävä *																
	Rakennettu tienylityskohta																
50-200 vrk	Suojatie (merkki/tiementä)																
	Keskisaarekkeellinen suojatie																
	Korotettu suojatie																
	Korotettu risteys tai alue																
	Kavennettu suojatie																
	Valo-ohjattu suojatie																
	Eritasoratkaisu																
	Ylijatkettu jalkakäytävä *																
	Rakennettu tienylityskohta																
Yli 200 vrk tai yli 20 huippu-h	Suojatie (merkki/tiementä)									2	2						
	Keskisaarekkeellinen suojatie										1						
	Korotettu suojatie																
	Korotettu risteys tai alue																
	Kavennettu suojatie									2	2						
	Valo-ohjattu suojatie																
	Eritasoratkaisu																
	Ylijatkettu jalkakäytävä *																
	Rakennettu tienylityskohta																

Tien ylitysjärjestelyn valinta, 30–60 km/h nopeusrajoituksen tiellä rakennetulla alueella taajaman ulkopuolella ja soveltuvien osin rakentamattomalla alueella

- Käytetään yleensä**
Ohjeen mukainen ratkaisu, mutta voidaan
- Voidaan käyttää**
Harkinnan varainen ratkaisu.
- Ei yleensä käytetä**
Tavanomaisen ratkaisun vastakkainen ratkaisu,
- Ei käytetä**
Ohjeessa kielletty ratkaisu, jota ei saa käyttää.

■ Erityiskohteen lähellä ja erityiskohteeseen liittyvällä reitillä valitaan taulukosta yleensä jalankulkijoiden määrältä seuraavaksi suuremman ryhmän ylitysjärjestelyjen ratkaisut.

Jalankulkijoiden määrä	Ajoneuvojen määrä/vrk Nopeusrajoitus (km/h)	Alle 1000				1000-2000				2000-4000				Yli 4000			
		30	40	50	60	30	40	50	60	30	40	50	60	30	40	50	60
Alle 30 vrk	Suojatie (merkki/tiemerkintä)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Keskisaarekkeellinen suojatie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Korotettu suojatie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Korotettu risteystai alue	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Kavennettu suojatie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Valo-ohjattu suojatie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Eritasoratkaisu	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Rakennettu tienylityskohta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
30-150 vrk	Suojatie (merkki/tiemerkintä)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Keskisaarekkeellinen suojatie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Korotettu suojatie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Korotettu risteystai alue	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Kavennettu suojatie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Valo-ohjattu suojatie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Eritasoratkaisu	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Rakennettu tienylityskohta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Yli 150 vrk tai yli 15 huippu-h	Suojatie (merkki/tiemerkintä)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Keskisaarekkeellinen suojatie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Korotettu suojatie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Korotettu risteystai alue	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Kavennettu suojatie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Valo-ohjattu suojatie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Eritasoratkaisu	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Rakennettu tienylityskohta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Suojatien tarve

Suojatien tarve täyttyy seuraavissa tilanteissa:

- Ylityspaikassa on yli 200 jalankulkijaa/vrk tai 20 jalankulkijaa/huipputunti.
- Ylityspaikassa on 100–200 jalankulkijaa/vrk tai 15 jalankulkijaa/huipputunti ja KVL \geq 2000 ajon./vrk silloin, kun
 - etäisyys erityiskohteeseen on alle 100 m tai ylityspaikka on erityiskohteelle erittäin merkittävä
 - kohteessa on joukkoliikenteen pysäkki.
- Erittäin tiiviisti, tiiviisti ja väljästi rakennetulla alueella silloin, kun kohteessa on joukkoliikenteen pysäkki.

Suojatie voidaan toteuttaa harkinnan mukaan silloin, kun ylityspaikassa on 50–100 jalankulkijaa/vrk, etäisyys erityiskohteeseen on alle 100 m, suojatietä käyttää yli 20 koululaista tai liikkumis- tai toimimisesteistä henkilöä päivittäin tai ylityspaikka on erityiskohteelle erittäin merkittävä tai KVL \geq 2 000 ajon./vrk.

Jos suojatielle on tarve, niin ensimmäisenä tarkastellaan nopeusvarmistetun suojatien toteuttamismahdollisuutta. Jos tämä ei ole tarkoituksenmukaista, niin seuraavana tarkastellaan riskejä vähentävillä toimenpiteillä varustetun suojatien toteuttamismahdollisuutta.

Matkaketjuja tukevat elementit

- Vaihtoyhteydet
terminaaleissa
- linja-autopysäkit
- levähdysalueet.

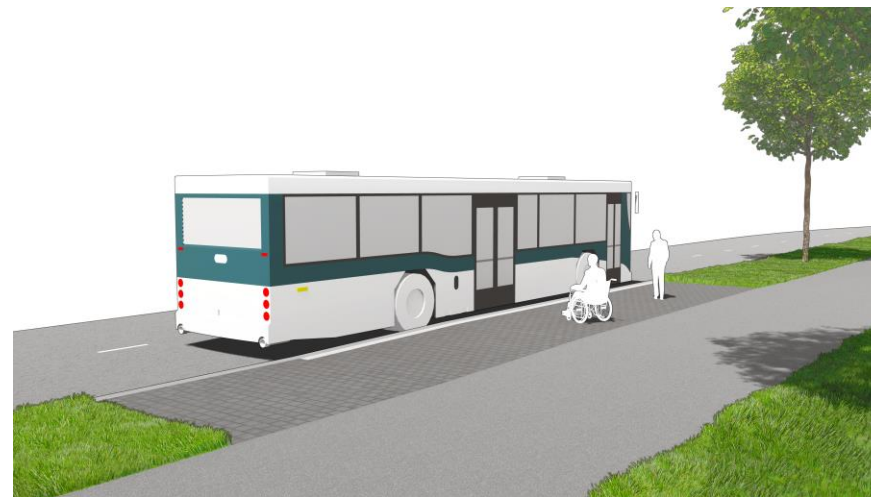
Jalankulku- ympäristöt muissa julkisissa ulkotiloissa

- Puistot,
virkistysalueet, torit,
aukiot
- yhteinen tila (shared
space)
- tapahtuma-alueet
- viheralueiden reitit,
kuntoreitit,
luontoreitit.

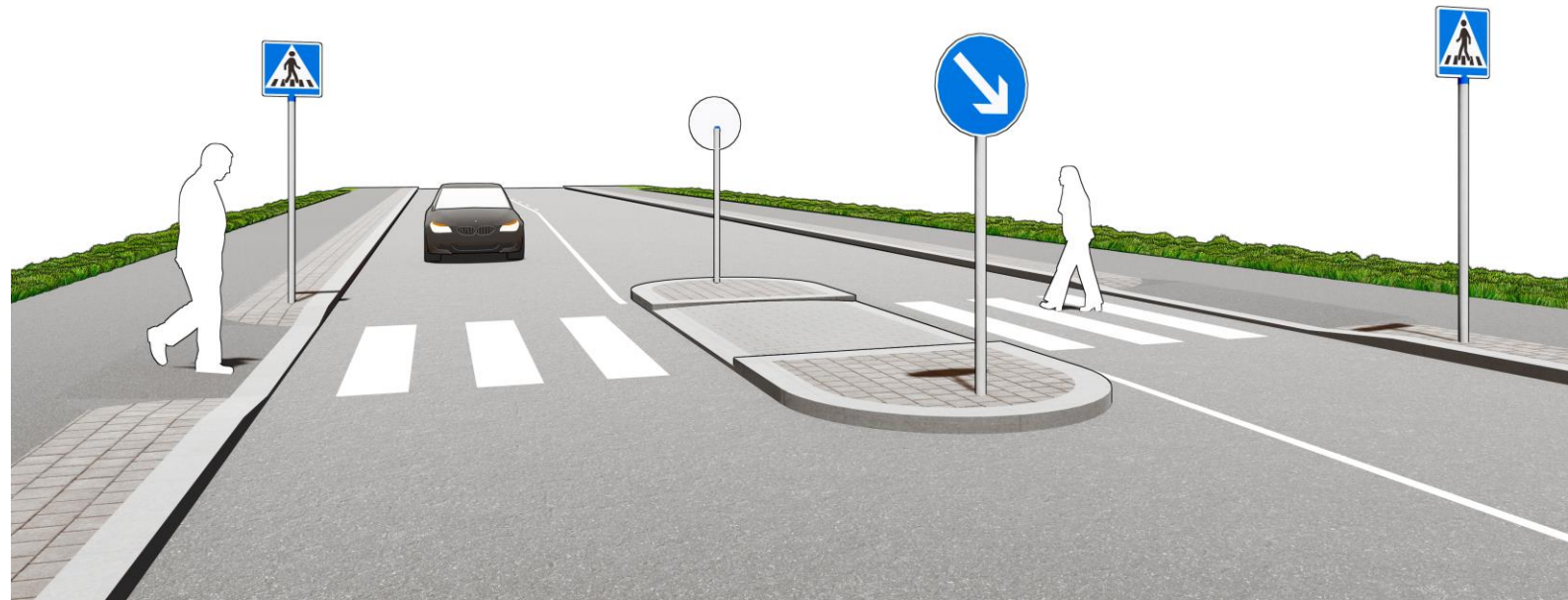
Esteettömyys

- Ohje ei ole esteettömyysstrategia tai korvaa Suraku-ohjeistuksia. Esteettömyyttä käydään läpi ohjeen eri osissa ja omassa kappaleessa.

Esteettömyyden perustason suojatien periaateratkaisu jalkakäytävän yhteydessä

- Perustason ratkaisussa on ajoradan reunassa ja keskisaarekkeessa madallettu reunatuki (vähintään 4 cm).

Esteettömyyden erikoistason suojatien periaateratkaisu jalkakäytävän yhteydessä

- Erikoistason ratkaisussa on ajoradan reunassa ja keskisaarekkeessa luiskareunatuki, jossa nouseaan 4 cm ajoradan tasosta 15 cm:n matkalla.
- Reunatukien takana on varoitusalueet.

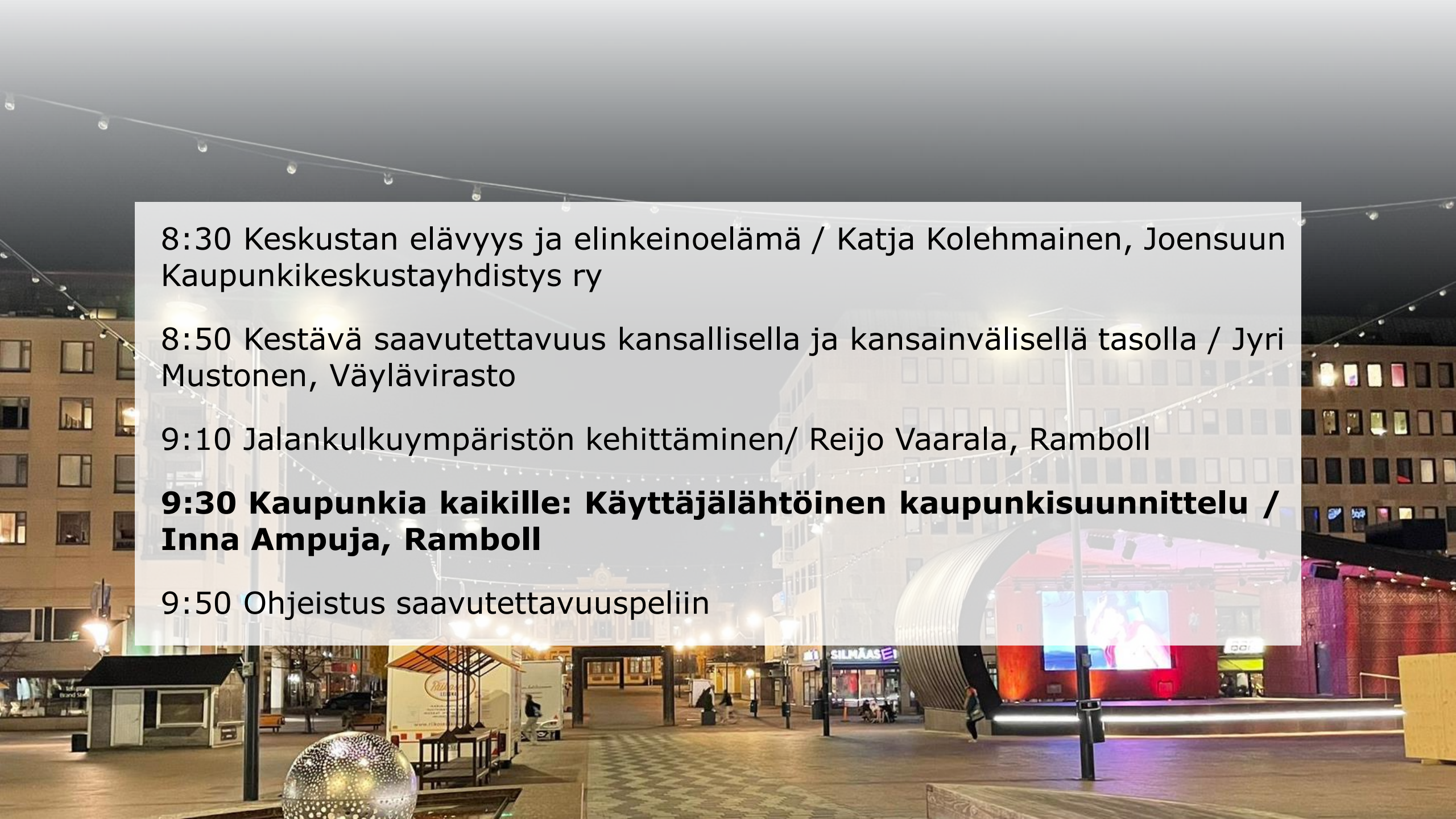

Laatunormisto – jalankulun tarkistuslista kaavoituksessa ja suunnittelussa / ote

Tarkasteltava asia	Maakuntakaava	Yleiskaava	Asemakaava	Yleissuunnittelu	Tie- ja katu- suunnittelu
Selvitetään ylemmän tason strategiat ja linjaukset jalankulun näkökulmasta.	X	X	X	X	X
Selvitetään liikenteellinen nykytilanne suunnittelualueella ja vaikutusalueella.	X	X	X	X	X
Selvitetään joukkoliikenteen reittien laatutaso ja keskeiset solmupisteet.	X	X	X	X	X
Määritetään vaikutusalue jalankulun näkökulmasta.			X	X	X
Selvitetään olemassa olevat jalankulkuun liittyvät suunnitelmat.			X	X	X
Tunnistetaan ja tarkennetaan jalankulun tavoitteet ja laatuvaatimukset sekä niiden kyt- kennät ajoneuvoliikenteen tavoitteisiin.	X	X	X	X	X
Määritetään jalankulun mittarit.	X	X	X		
Määritellään lisäselvitystarpeet jalankulkuun liittyen.		X	X	X	X
Määritellään ja toteutetaan tarvittava jalankulkuun liittyvä vuoropuhelu sidosryhmien kanssa.	X	X	X	X	X
Tunnistetaan jalankulkua synnyttävät nykyiset ja uudet kohteet.	X	X	X	X	
Määritetään jalankulun kannalta keskeiset alueet ja reitit mukaan lukien viheralueiden rei- tit.		X	X	X	
Määritetään esteettömyyden erikoistason reitit/alueet.		X	X	X	
Varmistetaan matkaketjujen toimivuus.	X	X	X	X	X
Määritetään sujuvat, turvalliset ja esteettömät yhteydet matkaketjuihin liittyen.			X	X	X
Määritetään liikenneverkon hierarkia, joka tukee jalankululle asetettuja tavoitteita.		X	X	X	
Määritellään tie- ja katuverkon järjestely autoliikenteen kannalta, jalankulun ja pyöräliiken- teen erottelutarpeet sekä väylätyyppi.			X	X	X
Vaikutetaan autoliikenteen määrään ja nopeuteen turvallisen ratkaisun mahdollistamiseksi.	X	X	X	X	X

Laatunormisto – kunnossapidon tarkistuslista jalankulun näkökulmasta

Tarkasteltava asia	Suunnittelu ennen kil- pailutusta	Sopimus ja toteutus
Selvitetään olemassa olevat kunnossapidolle asetetut tavoitteet, suunnitelmat ja strategiat. Tarkistetaan tavoitteet ja laatuvaatimukset jalankulun näkökulmasta.	x	
Kartoitetaan liikenteellinen tilanne kunnossapitoalueen sisällä ja sen vaikutusalueella, kuten jalankulkijoiden, pyöräliikenteen ja autoliikenteen määrät.	x	
Asetetaan tavoite kunnossapidolle jalankulun näkökulmasta ja määritetään kunnossapidon hierarkia.	x	
Määritellään kunnossapidon urakkaan kuuluvat työt.	x	
Määritetään kunnossapidon hankintamalli.	x	
Määritellään jalankulun kunnossapidon hyväksytyt toimenpideajat ja -rajat esimerkiksi laatimalla tai tarkentamalla kunnossapidon tehtäväkortit/ tuotekortit.	x	
Huomioidaan alikulkujen/siltojen korkeudet ja leveydet sekä muiden rakenteiden aiheuttamat rajoitukset kunnossapidolle.	x	
Määritetään kunnossapidon ajantasaiset palautejärjestelmät.	x	
Määritetään reaaliaikaiset ja avoimet kunnossapidon ulkoiset viestintäkanavat.	x	
Määritellään kunnossapidon seurantakeinot.	x	
Määritetään/tarkennetaan kunnossapidon eri luokkien väliset mahdolliset laatutasoerot käytännössä.		x
Määritellään poikkeustilanteiden (esimerkiksi työmaat) kunnossapidon laatuvaatimukset ja toimintatavat.		x
Varmistetaan, että penkit ja muut varusteet ovat mukana kunnossapitourakassa.		x
Ohjeistetaan kunnossapitoväylille soveltuvat työvälineet ja kalusto ja otetaan huomioon mahdollisten eri kunnossapitoluokkien tarpeet.		x
Määritellään lumen lähisiirtopaikat ja reitit sekä suunnitellaan toimintatavat tilanteisiin, joissa lumitiloja on hyvin rajallisesti.		x
Varmistetaan, että kunnossapitosopimus toteuttaa jalankulun tavoitteet ja laatuvaatimukset.		x
Kunnossapitosopimuksen toteuttamistavan suunnittelu ja vastuutahojen määrittäminen.		x

A nighttime photograph of a city square. In the foreground, there's a large, illuminated spherical sculpture with a grid of lights. To the left, a white food truck is parked. In the background, multi-story buildings with lit windows are visible under a dark sky with string lights. A large, curved, illuminated structure is on the right side.

8:30 Keskustan elävyys ja elinkeinoelämä / Katja Kolehmainen, Joensuun Kaupunkikeskustayhdistys ry

8:50 Kestävä saavutettavuus kansallisella ja kansainvälisellä tasolla / Jyri Mustonen, Väylävirasto

9:10 Jalankulkuympäristön kehittäminen/ Reijo Vaarala, Ramboll

9:30 Kaupunkia kaikille: Käyttäjälähtöinen kaupunkisuunnittelu / Inna Ampuja, Ramboll

9:50 Ohjeistus saavutettavuuspeliin

Kaupunkia kaikille

Käyttäjälähtöinen
kaupunkikehitys

Mitä on käyttäjälähtöisyys?

Käyttäjälähtöisellä suunnittelulla pyritään suunnittelemaan ratkaisuja, jotka vastaavat käyttäjien tarpeisiin ja toiveisiin.

... käyttäjälähtöisyys ei ole "toiveiden tynnyri", vaan erilaisten tarpeiden ja tavoitteiden yhteensovittamista

Käyttäjälähtöisyys on käyttäjäkokemuksen parantamista.

Käyttäjäkokemus on tunnetta, johon vaikuttaa mm. ihmisen henkilökohtainen historia, rooli, kyvyt ja mahdollisuudet.

Mistä keskustan käyttäjäkokemus muodostuu?

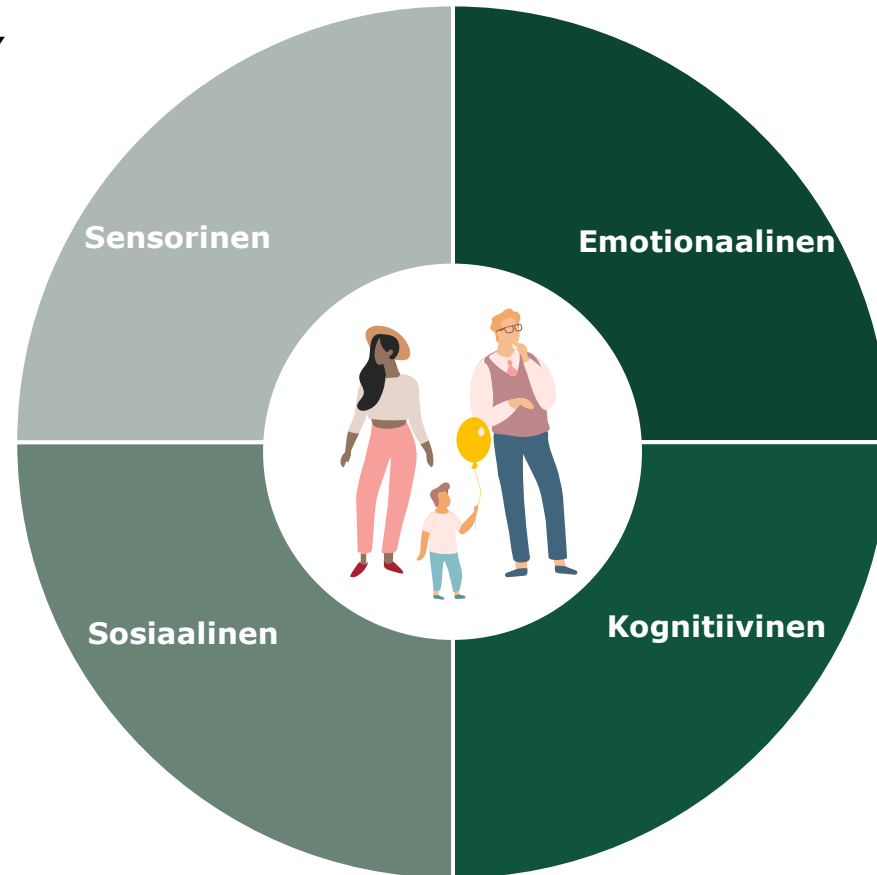
Fyysinen ympäristö, kaupunkitila, äänet, hajut, estetiikka, aistit

- Kaupunkitilan paikat
- Linkit ja yhteydet
- Ympäristön viihtyisyys

Muut keskustan käyttäjät, asiakaspalvelijat, sosiaaliset kontaktit, kohtaamiset

Sosiaalisten kontaktien korostuminen, yhteisöllisyys

- Julkiset kaupunkitilat
- Kahvilat ja ravintolat
- Tapahtumat

Tunteet ja mielialat

Inspiroivuus, muistot ja muistijäljet, ärsykkeet, tunnelma

- Tapahtumat
- Yllätyksellisyys
- Muutos ja joustavuus

Tavoitteiden saavuttamien, helppous, sujuvuus, joustavuus, turvallisuus, selkeys, tarjonta

Arjen sujuvuuden helpottaminen, saavutettavuus, esteettömyys, nopeus, rationaalisuus

- Tarjonnan monipuolisuus
- Saavutettavuus (myös koettu)
- Opastus

Ketkä ovat keskustan "käyttäjiä"?

Kaveriporukka

Keskustassa työskentelevä

Hengailija

Perhe

Ruokalähetäjä

Koululainen

Pyöräilijä

Kävelijä

Keskustan asukas

Odottaja

Kivijalkaliikkeen yrittäjä

**Loma-
matkalainen**

Asioija

**Työ-
matkalainen**

Taksiyrittäjä

Virkistäytyjä

Esimerkki:

Elinvoimaisen kaupunkiympäristön 12 laatukriteeriä (Jan Gehl)

NAUTINNOLLISUUS

Mittakaava

“Human scale”: Aistit, käyttäytyminen, liikkuminen, mittasuhteet

Mahdollisuus nauttia säästä

aurinko / varjo, lämpö / viileys, tuulenvire / ilmasto

Esteettisyys & miellyttävät aistikokemukset

Näkymät, näköalat, vehreys, vesielementit, ratkaisujen laadukkuus, mielenkiintoiset yksityiskohdat

SUOJAAVUUS

Liikenne ja onnettomuudet

Suoja liikenne- ja muilta onnettomuuksilta, pelko liikenteestä

Epämiellyttävät aistikokemukset

Tuuli, sateet, kylmyys, kuumuus, saasteet, melu, pöly

Rikokset ja väkivalta

Turvallisuuden tunne: katutilan eläväisyys, valvonta, päällekkäiset toiminnot

MUKAVUUS

Käveltävyys

Katutilan soveltavuus ja pintojen laadukkuus, katukuvan mielenkiintoisuus, esteettömyys

Oleskelu

Reuna-alueiden mielenkiintoisuus, määritellyt paikat oleskelulle, viiptyilyyn houkuttelu, seisoskelu

Istuminen

Istumisvyöhykkeet, ensi- ja toissijaiset istumismahdollisuudet, penkit levähtämiseen

Leikki ja tapahtumat

Itseilmaisuun, liikuntaan, leikkiin, tapahtumiin ja rentoutumiseen vuorokauden ja vuoden ympäri kutsuvat tilat

Kuuleminen & juttelu

Melutason mataluus, penkkien asettelu, kohtaamisen mahdollistaminen

Näkeminen

Näkemätäisyydet, näkymien esteettömyys ja mielenkiintoisuus, valaistus

Bright
ideas.
Sustainable
change.

RAMBOLL

10:30

-

14:30

Joukkueiden sparraukset

Joukkueilla 1–3 sparraus klo 10:30-12:00

Joukkueilla 4–6 kello 13:00-14:30

Sparraus tapahtuu joukkueiden työskentelytiloissa.

Lisäksi sparraajille voi esittää kysymyksiä sähköpostitse tai muulla sparraajien kanssa sovittavalla tavalla keskiviikkona ja torstaina.

15:00

Asukaspaneelin tulokset sähköpostilla

17:00

Iltaruoka tarjolla jo klo 17:00!